

NVWOA Nieuwsbrief

februari 2004, jaargang 9, nr. 1

Redactieadres: Hans de Groot Jeanne d'Arclaan 250 1183 BG Amstelveen Tel.: 020 – 647 53 49 e-mail: hansvaio@planet.nl

In deze Nieuwsbrief...

- In memoriam Corrie Sietsma-van Vlijmen *tekst van de toespraak van Floris Methorst bij haar crematie*
- Betekenisgeving aan astrologische uitspraken *verslag lezing Sybe Dijkstra*
- Onderzoek naar overlidensadvertenties *Frank Vernooij*
- Horoscopes and History *GHF Conference, 26 t/m 28 Juli in Amsterdam*

In memoriam Corrie Sietsma-van Vlijmen (17 januari 1925 - 12 december 2003)

"Velen van u zullen weten dat Corrie Sietsma-van Vlijmen één grote hobby had: de astrologie, een kennissysteem of wetenschap, die veel en veel ouder is dan menigeen beseft.

Velen van u zullen van haar een enthousiast verhaal of een trotse melding van een ontdekking hebben gehoord. Maar menigeen zal zich niet gerealiseerd hebben, dat Corrie ook werkelijk grote prestaties heeft neergezet. Ruim 30 jaar geleden was zij, hoewel zelf niet wetenschappelijk geschoold, in 1971 medeoprichtster van de NVWOA en toen al een bekend en breed gewaardeerd astrologe.

In de jaren daarna heeft zij aan diverse onderzoeken meegedaan en heeft zij zelf ook onderzoek opgezet. In een aantal gevallen kwam dat zelfs tot een publicatie. Zij was ook degene die de horoscoop van de NVWOA grondig had bestudeerd. Een paar jaar geleden heb ik nog van haar kennis geprofiteerd door, bij haar thuis in Gouda, haar laatste visie op de verenigingshoroscoop te vernemen.

Als laatste deed zij een volstrekt juiste en gedocumenteerde voorspelling over het lot van het ruimteveer Challenger.

Begeleid door ons medebestuurslid en astronoom prof. dr. Willem de Graaff, is dat misschien wel haar wetenschappelijk-astrologische topprestatie. En ook de astrologie is daar zeker mee gediend.

Naar mijn mening is wat wij mensen dood noemen vooral een afscheid van het aardse lichaam. Corrie, ik wens je mede namens velen uit de wereld van de astrologie, een goede reis en nog grote ontdekkingen. En ons achterblijvers sterkte".

Toespraak van Floris Methorst (voorzitter NVWOA) op de crematie van Corrie Sietsma-van Vlijmen op 16 december 2003.

Betekenisgeving aan astrologische uitspraken op basis van de theorie van Bode en Delahay

verslag lezing Sybe Dijkstra over zijn promotieonderzoek

Sybe Dijkstra is van huis uit organisatiepsycholoog en heeft een praktijk als betekenisgever. Hij houdt zich sinds enige tijd (1997) bezig met de Zwarte-Lichtenastrologie, die hij min of meer toevallig via Peter Delahay heeft leren kennen. Voor het onderzoek wordt nog een inhoudelijk promotor gezocht, voorlopig fungeert een hoogleraar methodologie (KUN) als begeleider.

De basis voor mijn onderzoek ligt in een verschijnsel dat iedere astroloog bekend is: de herkenning van de uitspraken die hij doet. Er zijn verschillende kritische kanttekeningen te plaatsen bij de validiteit van deze herkenning (zie later). Maar voor mij vormt het wel de grondslag van de astrologie. De herkenning van astrologische uitspraken kan globaal vanuit twee invalshoeken verklaard worden. Eén invalshoek wordt (mede) gehanteerd door de Zwarte-Lichtenastrologie. Deze theorie handelt over kosmische bewustzijnsprocessen in relatie tot de mens. De uitspraken die deze astrologie doet handelen over een interne waarheid, en zouden in principe door mensen herkend kunnen worden. Een andere invalshoek bestaat eruit astrologie te beschouwen als een theorie die uitspraken doet over een externe waarheid: wetmatigheden in termen van verbanden tussen de astronomie en uiterlijk waarneembare verschijnselen. In het wetenschappelijk onderzoek dat tot nu toe naar/vanuit de astrologie is verricht wordt doorgaans het laatste standpunt gehanteerd. Als waarneembaar verschijnsel wordt vaak gedrag genomen (bijvoorbeeld: beroepskeuze) en er wordt dan getracht dit gedrag te koppelen aan astrologische gegevens (bijvoorbeeld Zonneteken, enz.).

De onderzoeken die dit doen hebben tot nu toe weinig opgeleverd. Dit heeft anderen weer tot de stelling gebracht dat astrologie strikt een taal is voor betekenisgeving en dat empirisch onderzoek ernaar daardoor niet mogelijk zou zijn. Maar als we even over die opvatting nadenken, kom je er toch niet onderuit dat de astrologie niet alleen symbolen aanreikt voor betekenisgeving door individuen. Vanouds doet de astrologie immers al uitspraken óver deze individuen, nog los van de betekenisgeving door die betrokkenen. En als die uitspraken niet steeds willekeurig verschillen van geduid persoon tot persoon, dan is er sprake van een theorie.

Ook al is astrologie een taal voor betekenisgeving, dan omvat deze taal tevens meerdere theorieën op basis waarvan uitspraken gedaan worden. Die uitspraken vormen juist de basis voor betekenisgeving door cliënten; astrologen houden hen immers niet alleen een stelsel van symbolen voor! Was dát het geval dan zou astrologie inderdaad louter een taal zijn voor betekenisgeving, en geen theorie vervat in een taal. En de eis die je in

ieder geval aan een theorie moet stellen is dat ze in de door haar gehanteerde taal op consistente wijze uitspraken moet kunnen doen over individuele gevallen. De kwestie van de verwoording vanuit het 'invoelen' naar de cliënt is natuurlijk in de astrologie essentieel. Maar hier heb ik het alleen over de theoretische basis die onder die meer fijnzinnige aangelegenheid ligt.

Dus: als de astrologie uitspraken doet, waar gaan die uitspraken dan eigenlijk over? Over een externe waarheid, voor iedereen door zintuiglijke waarneming observeerbaar, of over een innerlijke waarheid, via eigen innerlijke beschouwing en bevraging te onderzoeken? (Overigens is de verhouding tussen intern en extern, tussen feiten en innerlijke waarheid complex. Ze zijn hier weliswaar even gescheiden maar deze scheiding is kunstmatig.)

Voor de Zwarte-Lichtenastrologie is dit object mijns inziens die innerlijke waarheid. En ook al wordt dit standpunt niet in de astrologie als geheel gehuldigd, dan ligt er m.i. in ieder geval een gevaar in het duiden van astrologische gegevens (bijvoorbeeld aspecten) als ging het om externe (materiële) wetmatigheden.

Bestuderen we de astrologie dus niet in eerste instantie als een verschijnsel in de externe wereld, dan zullen we haar dus zien als een theorie over de bezielde staat van de mens, te kennen via innerlijke beschouwing. Haar uitspraken zullen dan ook gaan over een innerlijke waarheid. Astrologische uitspraken zullen dus 'waar' zijn als zij die innerlijke wereld aanspreken en van daaruit worden herkend. Als een innerlijke waarheid ofwel innerlijke ervaring wordt geraakt dan weet je dat, je herkent het. Er is een moment van geraakt zijn, verbazing. Dit kan iemand uitsluitend voor zichzelf zeggen: dit klopt, dit is waar voor mij.

Wil de astrologie die innerlijke waarheid benoemen, dan heeft zij een expliciete metafysische basis nodig. Metafysica is de filosofie over datgene wat voorafgaat aan de fysica, het betreft de vraag naar 'wat is'. Vanuit die metafysische basis wordt de vraag beantwoord, wat het werkelijkheidsbeeld is waarbinnen de astrologie haar uitspraken doet. D.w.z.: wat het terrein dan precies is waar het innerlijk weten betrekking op heeft. In de Zwarte-Lichtenastrologie is de metafysica op een heel boeiende en consistente manier ingevuld. Nog niet af, maar al wel een goede basis. De kern ervan is:

- 1) Wij mensen zijn onderdeel van een bewustzijnsdrift die dit universum aanstuurt. Dat betekent:
- 2) dat wij bij geboorte al beschikken over een bron van onbewust bewustzijn,
- 3) dat wij vanuit dat bewustzijn creëren (handelen, alle spontane uiting), en daarmee ervaring opdoen, en
- 4) dat wij via reflectie op die ervaring komen tot nieuw bewustzijn.
- 5) Voorts: als je aanneemt dat er een ziel is, is deze de motor tot bewustwording. De ziel streeft naar bewustwording en het laat de ziel koud of de genoemde ervaringen die we daarbij als mens ondergaan aangenaam zijn. De ziel is niet geïnteresseerd in het menselijk geluk of ongeluk, in het feit of die ervaringen zaken betreffen die door de cultuur waarin ze worden opgedaan worden goed- of afgekeurd. Met andere woorden: de ziel is a-moreel.

De uitspraken van de Zwarte-Lichtenastrologie gaan dus over een innerlijke menselijke ervaring, voortkomend uit de bezielde staat van de mens. Daarom heeft Zwarte Maan betrekking op de bewustzijnsdrift. De Zwarte Maan staat voor het reeds voor de geboorte aanwezige bewustzijn. Stelling van de Zwarte-Lichtenastrologie is dat dit bewustzijn, zoals het is geïncarneerd (letterlijk ook) in een kind, door de omgeving waarin dit kind wordt geboren en opgevoed, niet zal worden herkend. Het door het kind meegebrachte bewustzijn is daar een vreemd element.

Voor een bepaald kind, in zijn gezin en omringende omgeving, zal dit zich schematisch als volgt uiten. Eerst is er nog de spontane uiting door het kind vanuit het meegekregen bewustzijn. Dan volgt er onherroepelijk een afwijzing door de cultuur. Dit hoeft geen uiterlijk opvallende gebeurtenis te zijn, echter in de beleving van het kind is het dat wel. En dan achteraf de verwarring en schaamte van het kind: ik wist helemaal niet dat dit niet mocht, niet kon. Ik schaam me voor wat ik heb gedaan / gezegd. Om de liefde van zijn ouders niet te verliezen zal het kind zich vervolgens gaan aanpassen aan de normen van de cultuur om hem heen: het zal een overlevingsstrategie ontwikkelen en niet meer spontaan handelen en spreken vanuit het meegekregen bewustzijn. Over dit bewustzijn, gesymboliseerd door de Zwarte Maan, doet de Zwarte-Lichtenastrologie uitspraken die dus verondersteld worden aan een innerlijke waarheid te raken.

Over die herkenning het volgende. Ten eerste veronderstelt de Zwarte-Lichtenastrologie niet dat iedereen zich in uitspraken over zijn/haar onbewuste bewustzijn zal herkennen. Andere factoren kunnen deze herkenning belemmeren of onderdrukken, waaronder waarschijnlijk de sterkte van en de identificatie met de overlevingsstrategie. Dit moet nog verder worden onderzocht. Daarnaast is er nog een algemeen punt van belang. Astrologie bezigt een symbolische/symbolen-taal en symbolen hebben voor ieder individu een unieke lading. Bij iedere verwoording wordt maar een fractie van de gehele betekenisinhoud manifest gemaakt. De herkenning die een astroloog via het doen van uitspraken bij een ander kan bewerkstelligen, kan dus in principe nooit volledig zijn. Vandaar de noodzaak tot herverwoording tijdens een consult, zodat via meerdere verwoordingen meerdere ingangen bij de cliënt worden gezocht en er via een binnenkomend druppeltje een meer van betekenis kan worden ontsloten.

Als een astrologische theorie de pretentie heeft uitspraken te doen die aan een innerlijke waarheid of ervaring raken, dan moeten - ondanks de voorgaande nuancerings - die uitspraken in principe ook als zodanig door mensen herkend worden. Als dat niet gebeurt, als een theorie zich nooit in op enigerlei wijze te registreren verschijnselen vertaalt, dan is die theorie niet erg sterk. In dit kader is herkenning als zo'n verschijnsel te beschouwen. Voor empirische hardliners (waaronder nota bene ook de mainstream psychologie) is herkenning van een uitspraak een te zacht feit om de onderliggende theorie te toetsen. Maar als de theorie nu juist over een innerlijke waarheid gaat en herkenning door een individu is daarvoor de meest directe aanwijzing, dan is herkenning ook de maat waarin de geldigheid van die theorie kan worden gemeten.

Ik wil dus een onderzoek doen naar de herkenning van de uitspraken van de Zwarte-Lichtenastrologie. Een onderdeel van dit onderzoek is na te gaan in hoeverre deze herkenning, indien zij in het onderzoek optreedt, ook zou kunnen worden verklaard door alternatieve factoren, die buiten de theorie liggen. Te denken valt dan aan factoren die in de literatuur o.a. worden benoemd als:

- meerduidigheid (vaagheid, ofwel deze uitspraak kan iedereen wel herkennen),
- suggestie- en zelsuggestie-effecten (m.n. binnen een consult)
- afstotendheid of aantrekkelijkheid van de uitspraak (vleidend tot beledigend)

- affiniteit (om een nog onbekende reden herkennen mensen die affiniteit hebben met de astrologie de uitspraken wel, maar anderen zullen dit niet doen)

- complexiteit (astrologische uitspraken zijn alleen door intelligente mensen te begrijpen,

dommeriken zullen ze niet vatten en zich er dus ook niet in herkennen).

Doel van het onderzoek is vast te stellen of er sprake is van herkenning van uitspraken van de Zwarte-Lichtenastrologie en na te gaan in hoeverre deze wordt veroorzaakt door verklaringen buiten de theorie. Dit doel is bescheiden en pretentius tegelijkertijd.

Wat kan er uit komen? In het gunstigste geval: er is een zekere mate van herkenning die niet toe te schrijven is aan buiten de theorie liggende genoemde factoren.

Wat heb ik daarmee bewezen? In wezen iets heel bescheidens: er is een verschijnsel aangetoond dat vooralsnog niet vanuit de wetenschap bekende wetten en mechanismen kan worden verklaard. De theorie zelf die het verschijnsel voorspelt is metafysisch. Ze kan nooit worden bewezen. Maar uit het onderzoek is iets merkwaardigs gebleken dat nader onderzoek verdient (dit dus in het gunstigste geval).

Tegelijkertijd zit de onbescheiden pretentie van het onderzoek in de mogelijkheid dat er geen alternatieve verklaringen voor de herkenning worden gevonden. Dan zal dit resultaat een 'vreemd' element vormen binnen de door de wetenschap gekende feiten. Dit specifieke feit is dan 'abnormaal'. Zo'n resultaat is klein, maar van betekenis. Want wat als herhaald onderzoek geen enkele andere mogelijkheid open laat dan dat het verschijnsel van herkenning door de theorie wordt voorspeld, dan moet die theorie voorlopig als geldig worden beschouwd (volgens het standpunt van de wetenschapsfilosoof Popper). Een steen in de vijver van de wetenschap, die niemand er meer uit kan vissen. Maar, zoals het vaak met wetenschappelijk onderzoek gaat: er is zeker een kans dat het geen duidelijke resultaten oplevert. Er is inmiddels een eerste vooronderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn aan 124 proefpersonen teksten voorgelegd over het onbewuste bewustzijn (Zwarte Maan) en de daaraan gekoppelde overlevingsstrategie. Per persoon werd daartoe steeds op basis

van de horoscoop één van 12 vaste teksten geselecteerd. Naast de bij de horoscoop passende tekst over de Zwarte Maan kreeg iedere proefpersoon ook een alternatieve Zwarte-Maan-tekst voorgelegd (één van de andere 11 Zwarte-Maan-teksten). Vervolgens werd de proefpersoon gevraagd de best bij hem of haar passende tekst te kiezen. Via protocollen en daarin ingebouwde toevalsprocedures werden versturende invloeden (zoals antwoord-bias) zoveel mogelijk beperkt.

Dit eerste vooronderzoek is onderdeel van een verkennende fase van het volledige onderzoek en diende mede om de geëigende methodologie van het empirische deel vast te stellen. De opzet wijzigde daarom lopende de rit, waardoor de resultaten over het geheel ongeldig zijn. Onder dit nadrukkelijke voorbehoud is het misschien toch aardig de uitkomsten van dit eerste vooronderzoek te presenteren.

In het onderzoek is sprake van een gedwongen keuze door proefpersonen tussen twee teksten, waarvan steeds één verondersteld wordt bij de proefpersoon te passen en idealiter door hem/haar herkend te kunnen worden, en een andere tekst die volgens de theorie niet op de proefpersoon van toepassing is. Is er geen sprake van herkenning zoals bedoeld in het onderzoek, dan is de kans gemiddeld 50% dat de proefpersoon de 'juiste' tekst van de twee teksten preferereert (toevalsniveau). De resultaten:

Van een totaal van 124 proefpersonen herkende 63% de juiste tekst (statistisch gezien is dat niet significant boven het toevalsniveau).

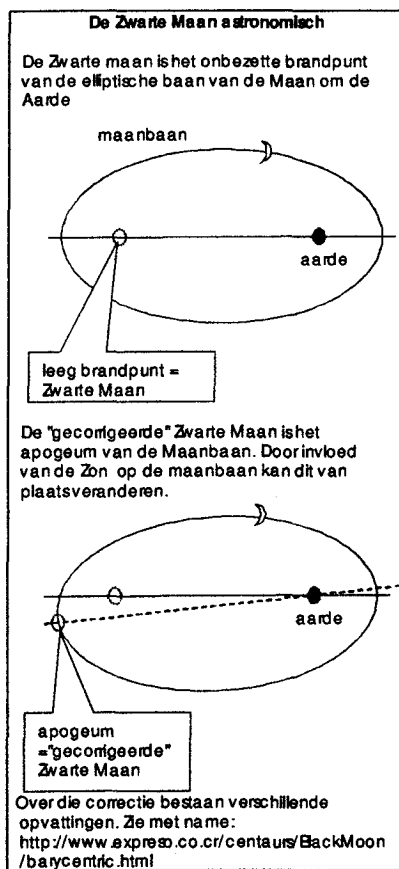
Er werd geen verband gevonden met leeftijd en geslacht. Dit is tegen de verwachting: vrouwen worden verondersteld een sterkere intuïtie te hebben, en er kan ook worden verondersteld dat mensen op een later moment in hun leven meer zicht verkrijgen op de eigen (vooreerst onbewuste) bewustzijnsbron.

Er blijkt enig – niet verwacht – verband te zijn tussen herkenning en het opleidingsniveau van de deelnemers. Dit varieert van 73% herkenning bij een hoog opleidingsniveau (WO) tot 35% bij een lager opleidingsniveau (van alleen basisonderwijs tot HAVO). Deze samenhang is intrigerend. Over zijn *eigen* onbewust bewustzijn leert niemand op school iets. Ook kan een lage of

hoge herkenning niet veroorzaakt worden door onbegrip van de teksten: dan kwamen de scores op toevalsniveau uit. Mogelijk wijst een lage herkenning op een sterke identificatie met de overlevingsstrategie en een hoge herkenning op een hogere openheid voor wat in het eigen innerlijk leeft (waarbij dan ook een verband met de aard van de gevolgde opleiding mogelijk zou zijn). Dit wordt nu nader onderzocht.

Zoals gezegd: deze resultaten vormen niet één geheel en zijn als zodanig niet geldig. Maar ik hoop voor eind 2004 meer valide resultaten te kunnen melden.

Voor contact: mail@sybedijkstra.com www.sybedijkstra.com

Onderzoek naar overlijdensadvertenties

door Frank Vernooij

In 1997 en 1998 heb ik melding gemaakt van een onderzoek dat ik rond 1995 ben begonnen. Het betrof de registratie van de geboortedata van overledenen, zoals ze in de overlijdensadvertentie vermeld werden. Het is dus geen onderzoek naar, of gekoppeld aan, sterfdata.

Alle empirisch statistisch astrologisch onderzoek dat tot op heden gedaan is, heeft nieuwe onderzoekers niet veel grond onder de voeten gegeven. Dat betekent enerzijds dat het goed is om volstrekt open tegenover gegevens te staan, want er is geen empirisch beproefde theorie. Anderzijds zijn er wel uitgesproken overtuigingen op astrologisch gebied waarmee wellicht een verband gelegd kan worden.

Enerzijds is de open vraag in dit onderzoek of er in de verzameling van de aldus geregistreerde geboortedata van een bepaalde landelijke krant enig astrologisch patroon te vinden is, dit uitgaande van de veronderstelling dat deze krant een eigen lezerskring heeft. Bijkomende vraag: is er verschil aan te tonen tussen verschillende kranten?

Anderzijds heeft mijn primaire belangstelling gelegen bij het teken van de maan. De theoretische veronderstelling is dat de maan o.m. aangeeft waar iemand zich emotioneel thuisvoelt en dit zou voor een krantenlezer t.o.v. zijn krant kunnen opgaan. Ik zie hier de lezer dus niet als primair intellectueel verknocht aan zijn krant.

Uiteraard is het niet per se zo dat de in de krant vermelde overledene ook lezer was van de krant. Maar er bestaat blijkbaar wel een directe of indirecte verbinding mee.

De rapportage in 1997 en 1998 was achteraf gezien prematuur want als er hier al sprake is van een afspiegeling van astrologische symboliek, is deze zwak, zoals zeer vaak bij onderzoek van niet 'reguliere' verschijnselen. Op zijn minst zijn dan erg veel gegevens nodig om een verschijnsel empirisch-statistisch aan te kunnen tonen.

Inmiddels is de database fors gegroeid en onderstaand wil ik gegevens over Maan in teken presenteren. Het voordeel van de interpretatie van die gegevens is dat je nagenoeg mag uitgaan van de nulhypothese dat de maan evenredig verdeeld is over de 12 tekens. De data zijn op 12 uur lokale tijd, omdat geen geboortetijden bekend zijn.

Ik heb van het dagblad Trouw gegevens geregistreerd vanaf 1990, m.u.v. 1992 en 1993. Het totaal aantal data tot en met het jaar 2000 bedraagt 12.133.

1. Onzuivere Maanscores (12 uur G.M.T.)

Ik heb deze in twee chronologisch opeenvolgende gedeelten weergegeven geknipt (sample A en sample B), en dat geeft de volgende uitkomsten zoals weergegeven in tabel 1, waarbij alle waarschijnlijkheidswaarden (p) gebaseerd zijn op de chi-toets.

De totale verzameling vertoont geen aantoonbare afwijking (p: .38). Sample A geeft een waarschijnlijkheidswaarde van .71 en sample B van .18.

Tabel 1. Totalscore verdeling Maan over de tekens (bij overlijdensadvertenties in Trouw 1990, 1991, 1994 - 2000)

Ar	Ta	Ge	Cn	Le	Vi	Li	Sc	Sa	Ca	Aq	Pi
977	1033	1001	1014	Totaal: 1213; 993 1002		Gem: 1011 979 1015		1015	1051	969	1084
495	519	490	492	Sample A: 6066; 498 5-8		Gem. 505,5 507 524		471	539	495	528
482	514	511	522	Sample B: 6067; 495 494		Gem. 505,5 472 491		544	512	474	556

Er zijn wel andere opvallende zaken. Zo scoort Maan in Vissen een eerste en tweede plaats. In mijn rapportages van 1997 en 1998 memoreerde ik de score van Maan in Vissen als het meest opvallend.

Tabel 2. Maan in Vissen t.o.v. de overige tekens

Maanteken	Vissen	overige tekens	p
Totaal	1084	11049	.017
Sample A	528	5538	.30
Sample B	556	5511	.02

In het totaal scoren Maan in Vissen en in Steenbok het hoogst. In de 2 chronologisch opvolgende samples (A en B) blijkt er sprake van consistentie.

Tabel 3. Maan in Vissen en Steenbok t.o.v. de overige tekens

Maanteken	Vissen en Steenbok	overige tekens	p
Totaal	2135	9998	.006
Sample A	1067	4999	.054
Sample B	1068	4999	.05

Behalve een relatief hoge score van Maan in Vissen en Steenbok blijkt er een hogere score van alle negatieve tekens bijeengenomen t.o.v. de positieve tekens (zie tabel 4 en 5). Voor de 9 jaargangen blijkt:

Tabel 4. Overzicht Maan in positieve en negatieve tekens per jaar

	1990	1991	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
N:	1008	1152	1264	1283	1460	1391	1448	1579	1548
Pos.	503	569	623	606	709	678	724	744	778
Neg.	505	583	641	677	751	713	724	835	770
Vershil	2	14	18	71	42	35	0	91	-8

Tabel 5. Overzicht Maan in positieve en negatieve tekens per sample

	N	Positief	Negatief	Vershil	p
Totaal	12133	5934	6199	265	.016
Sample A	6066	2956	3110	154	.05
Sample B	6067	2978	3089	111	.15

De afzonderlijke scores van de elementen:

Vuur: 2985, Aarde: 3086, Lucht: 2949, Water: 3113

Als de zon in een positief teken staat, wat aanmerkelijk maar niet significant meer voorkomt (p: .20), is het relatieve overschot van de maan in de negatieve tekens het sterkst. Dit verschil is niet significant (zie tabel 6 en 7).

Tabel 6. Maanverdeling in tekengroepen bij Zon in positief teken

Totaal	Vissen en Steenbok	Overige tekens	p
6137	1095	5042	.01

Tabel 7. Verdeling maanstanden bij Zon in positief of negatief teken

Totaal	Zon in positief teken		Zon in negatief teken	
12133	6137		5996	
	Maan in positief teken	Maan in negatief teken	Maan in positief teken	Maan in negatief teken
	2993	3144	2941	3055
	p: .05		p: .14	

2. Zuivere Maanscores

De maan beweegt zich per etmaal tussen de 12 en 15 graden vooruit door een teken.

Dat betekent dat het bij iemand, die in werkelijkheid in de eerste of de laatste uren van een dag geboren is, mogelijk is dat de maan in een ander (aangrenzend) teken staat.

Als er in deze dataverzameling sprake is van een werkelijk effect valt te verwachten dat, als we ons beperken tot Maanscores tussen 7 en 23 graden (zuivere scores), waarbij het maanteken dus zeker is, het effect groter is.

We vinden het volgende:

Tabel 8. Maanscores per teken

	Ar	Ta	Ge	Cn	Le	Vi
Totaal:	6363	486	531	557	522	516
Sample A	3139	227	269	265	262	260
Sample B	3224	259	262	292	260	260

Vervolg tabel 8. Maanscores per teken

Li	Sc	Sa	Ca	Aq	Pi	Gem
522	561	538	564	463	584	530,25
265	282	251	276	237	286	261,58
257	279	287	288	226	298	268,67

Hier vinden we m.b.v. de chi kwadraat toets p-waardes van resp.: .01 (totaal), .33 (A) en .10 (B)

Tabel 9. Maan in vissen t.o.v. de andere tekens

	Totaal	in Vissen	andere tekens	p
Totaal	6363	584	5779	.015
Sample A	3139	286	2853	.12
Sample B	3224	298	2926	.06

Tabel 10. Maan in vissen en Steenbok t.o.v. de andere tekens

	Totaal	Vissen en Steenbok	overige tekens	p
Totaal	6363	1148	5215	.003
Sample A	3139	562	2577	.06
Sample B	3224	586	2638	.02

Tabel 11. Maan in positieve en negatieve tekens (jaargangen):

	'90	'91	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00
Tot.	510	594	653	665	777	714	776	839	835
pos.	254	294	306	306	378	350	366	401	407
neg.	256	300	347	359	399	364	410	438	408
versch.	2	6	41	53	21	14	44	37	-19

Tabel 12. Verdeling positieve en negatieve tekens

	Totaal	Positief	Negatief	P
	6363	3082	3281	.01
Sample A	3139	1505	1634	.02
Sample B	3224	1577	1647	.21

Overigens zijn de afzonderlijke scores van de elementen:

Vuur: 1540, Aarde: 1614, Lucht: 1542 en Water: 1667.

Van het subsample van de 6363 'zuivere' maanstanden hebben er 3225 een positief zonneteken en 3138 een negatief zonneteken. Dit verschil is niet significant (p: .28).

Tabel 13.1 Maanverdeling Vissen+Steenbok t.o.v. overige tekens bij Zon in positief teken

Totaal	Vissen + Steenbok	Overige tekens	p
3225	600	2625	.003

Tabel 13.2 Maanverdeling over positieve en negatieve tekens bij Zon in positief teken

Totaal	Positieve tekens	Negatieve tekens	p
3225	1555	1670	.04

Discussie

Er lijkt indicatie te zijn dat er een verband is tussen geboortedata in de overlijdensadvertenties in Trouw voor de betreffende jaargangen en de stand van de maan.

Het mogelijke effect is klein, maar blijkt consistent over twee in de tijd opvolgende verzamelingen (sample A en sample B). Dit effect blijkt bij alle totaalscores sterker te worden als de data zuiverder zijn, ook al halveert daarmee bijna de hoeveelheid gegevens.

Artefacten die bij zonneteken onderzoeken zeer moeilijk vermijdbaar zijn, zoals sociologische en demografische eigenaardigheden en zelfattributie kunnen hier geen verklaring vormen.

Is dit effect theoretisch in verband te brengen met Trouw? Het zou aangeven dat deze kring van mensen, direct of indirect gelieerd aan Trouw, zich iets meer dan gemiddeld thuisvoelen in een sfeer van traditionele waarden, zorgzaamheid, zekerheid, ontvankelijke religiositeit, meer dan bij voorbeeld in een sfeer van ondernemen en naar buiten treden.

Mij lijkt dat niet op voorhand een vergezocht beeld over deze krant. Men doet de naam van de krant eer aan.

Om meer uitsluitel te krijgen moet gewacht worden op de volgende 5.000 tot 10.000 data.

In een volgende nieuwsbrief wil ik ingaan op de resultaten bij het onderzoek naar de NRC en 'de Volkskrant' data, en de vergelijking met Trouw.

Frank Vermooij

Conferentie Horoscopes and History

GHF Conference, Amsterdam 26-28 July 2004

The subdepartment History of Hermetic Philosophy and Related Currents is pleased to announce a conference entitled "Horoscopes and History" that will take place at the University of Amsterdam from 26-28 July 2004. The conference will bring together leading scholars in the history of astrology, among them D. Blume, J.P. Boudet, N. Campion, P. Curry, S. Heilen, J.H. Holden, W. Hübner, D. Pingree, R. Plantiko,

P. Schiller, St. van den Broecke, and R. Zoller.
The conference is open to a wider public and the organizers highly appreciate a broad reception.

In this conference, the general theme "Horoscopes and History" will be approached from several perspectives:

Horoscopes as historical sources addresses the methodological question of how the study of nativities can enrich historical research. Horoscopes can be regarded as a highly specialized genre of historical narrative that needs to be applied by historians in a different way than other source material. How can horoscopes be scrutinized in order to understand and reconstruct historical events?

Horoscopes as astronomical sources discusses the underlying astronomical parameters of nativities. Any astrological interpretation relies on astronomical data, from which certain techniques for predicting the development of the native and future events have been derived. How can these parameters be deduced and interpreted and how are they employed for specific astrological techniques and calculations?

Horoscopes as rhetoric device considers the role of horoscopes in political and public discourse. The publication of imperial nativities, the use of horoscopes by representatives of higher social orders, or the public debate about the horoscopes of religious leaders are significant elements in claims of superiority over political and religious opponents.

Horoscopes and biographical narrative is closely related to the other approaches but stresses the role of horoscopes for constructing coherent and meaningful individual biographies. From the fifteenth through the twentieth century nativities were used as powerful means for biographical "emplotment" and the formation of identities.

Given the wide spectrum of source material, the conference is not limited to one specific period in the history of Western culture. The aim is rather to systematically explore the role of horoscopes in historical research and to apply these methodological considerations to concrete case studies and different contexts.

The conference fee will be € 20.00 to cover the costs for catering etc.

People who are interested in participating are kindly requested to contact Kocku von Stuckrad.

Organizers:

Dr. phil. habil. Kocku von Stuckrad
University of Amsterdam
History of Hermetic Philosophy and Related Currents
Oude Turfmarkt 147
NL – 1012 GC Amsterdam
The Netherlands
E-Mail: C.K.M.vonStuckrad@uva.nl

Dr. phil. habil. Günther Oestmann
Universität Hamburg
Schwerpunkt Geschichte der Naturwissenschaften,
Mathematik und Technik
Bundesstraße 55
D-20146 Hamburg
Germany
E-Mail: Oestmann@nord-com.net

info: Dr. Kocku von Stuckrad

De NVWOA Nieuwsbrief is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Astrologie.

Bestuur NVWOA:

Voorzitter: drs. F.J. Methorst, Kasaidreef 19, 3564 AS Utrecht, tel. / fax: 030 - 261 77 23, e: floris.methorst@planet.nl;
Secretaris: Hans van Oosterhout, Turkooisdrift 10 3436 BG Nieuwegein tel.: 030 -603 37 99, e: hans@hvoosterhout.demon.nl.
Penningmeester / coördinator onderzoek: drs. F. Vernooij, Prof. H. de Vrieslaan 9, 3571 GE Utrecht, tel. 030 - 271 15 66,
e: to-ver@planet.nl;
Prof. dr. W. De Graaff, Appelgaarde 117, 3992 JD Houten, tel. / fax: 030 - 637 32 60, e: reijnendegraaff@planet.nl;
Drs. A.G. Bruining, Petemoederslaan 11 bis a 3552 AH Utrecht, tel. 030 - 273 29 54, e: lexbruin@worldonline.nl;
Redactie Nieuwsbrief: Hans de Groot, Jeanne d'Arclaan 250, 1183 BG Amstelveen, tel. 020 - 647 53 49, e: hansvaio@planet.nl

Website: NVWOA: <http://home.worldonline.nl/~lexbruin/index.htm>